

سیر تاریخی عید نوروز در کشور ترکیه

عید نوروز در ترکیه از دوران عثمانی تاکنون سیر سیاسی و تعیین کننده ای در ارتباط با تحولات داخلی و سیاست خارجی در این کشور داشته است.

به گزارش آران نیوز، بررسی روند نگرش ترک های عثمانی به عید نوروز و تغییر و تحولاتی که در دوران جمهوری نوین ترکیه در این خصوص صورت گرفته است، نشان از برخورد سیاسی حاکمان به موضوع نوروز دارد.

ترک ها در دوران امپراتوری عثمانی، عید نوروز را به عنوان یک روز مهم جشن می گرفتند.

مردم این سرزمین نوروز را آغاز بهار طبیعت، تجدید حیات و طراوت در جهان می دانستند و برخی نیز از آن به عنوان یک روز مقدس یاد می کردند و برخی دیگر هم نوروز را عامل اتحاد و همبستگی می خواندند.

در مقالاتی که در مورد نگرش ترک های عثمانی به نوروز منتشر شده، آمده است؛ گروهی از مردم عثمانی نوروز را زاد روز حضرت علی(ع) و تعیین ایشان به خلافت و سالروز ازدواج مبارک با حضرت فاطمه زهرا(س) دانسته اند.

در این روز حکیم باشی برای سلاطین و درباریان معجون مخصوصی که (نوروزیه) نامیده می شد، تهیه می کرد.

گفته می شود این معجون از چهل نوع ماده مخصوص تهیه می شد که شفا بخش بسیاری از بیماری ها و دردها بود و باعث افزایش قدرت بدنی می شد.

با انقراض امپراتوری عثمانی و تاسیس جمهوری نوین ترکیه در سال 1923 میلادی، عید نوروز به دلایل سیاسی اهمیت پیشین خود را در جامعه ترکیه از دست داد.

دولت های ترکیه از آن دوران به بعد اهمیتی به عید نوروز ندادند، ولی کردهای ساکن مناطق جنوب شرقی و شرق ترکیه با برگزاری مراسم ویژه در عید نوروز به این سنت ادامه دادند.

به مرور زمان تا اوایل دهه 1990 میلادی، عید نوروز به عنوان سمبل مقاومت منفی کردهای ترکیه ادامه یافت و همه ساله در ایام عید نوروز برگزاری تظاهرات های اعتراض آمیز و بروز درگیری ها در مناطق کردنشین ترکیه به صورت یک معضل اجتماعی برای دولت های ترکیه مطرح بود.

حزب کارگران کرد ترکیه (پ.ک.ک) که در مناطق کردنشین این کشور فعالیت دارد، در آن دوران با بهانه کردن عید نوروز و به منظور رو در رو قرار دادن کردهای ترکیه با دولت، به برگزاری تظاهرات های خشونت بار در مناطق کرد نشین دست می زد.

عید نوروز هنوز هم در شهرهای جنوب شرقی ترکیه، مانند دیاربکر، شانلی اورفا، ماراش و مرسین و در مناطق شرق این کشور مانند آغری، ایغدیر، قارص و آرداهان به صورت باشکوهی برگزار می شود.

نواختن پر سر و صدای سورنا، دهل و رقص و پایکوبی به دور آتش های برافروخته از نموده های این مراسم است.

پختن شیرینی های خانگی و غذاهای خاص نوروز هم از دیگر سنت های مراسم نوروزی در ترکیه است.

در اوایل دهه 1990 میلادی همزمان با فروپاشی شوروی و تشکیل دولت های ترک زبان در آسیای میانه و قفقاز، ترکیه تلاش کرد که برای ارتباط فرهنگی بیشتر با دولت های یاد شده، توجه بیشتری به عید نوروز از خود نشان دهد.

در سال 1994 میلادی برای اولین بار مقامات عالی رتبه ترکیه در یک مراسم ویژه عید نوروز در پایتخت این کشور شرکت کردند.

در همین راستا، وزارت آموزش و پرورش ترکیه در اواسط ژانویه سال 2005 میلادی طی بخشنامه ای به مراکز آموزشی این کشور، خواهان برگزاری آئین های ویژه عید نوروز به عنوان عید رسمی شد.

در اساسنامه جدید آموزش و پرورش ترکیه، عید نوروز به عنوان عید ملی این کشور پذیرفته و به مراکز آموزشی ابلاغ شد که از این پس در روز 21 ماه مارس (اول فروردین) آئین های فرهنگی و هنری برای بزرگداشت این عید برگزار شود.

در این بخشنامه با اشاره به این که عید نوروز در کشورهای منطقه و آسیای میانه جشن گرفته می شود، از مسئولان مراکز آموزشی خواسته شده است که عید نوروز را به عنوان یکی از عیدهای ملی به دانش آموزان معرفی کنند.

در حالی که عید نوروز از جمله میراث های فرهنگی ایران بوده و قرن ها مردم ایران آن را پاس داشته اند و تقویم ایران نیز بر همین اساس استوار است، محافلی در ترکیه بدون توجه به سابقه روند عید نوروز در ترکیه، تلاش کردند که به نوعی خود را وارث اصلی این میراث معرفی کنند.

به هر حال مردم ترکیه در تدارک برگزاری عید نوروز هستند و بزرگداشت همزمان این 'عید باستانی ایرانی' در کشورهای منطقه و در کشور دوست و همسایه ترکیه می تواند زمینه توسعه همکاری های فرهنگی و نزدیکی بیشتر مردم دو کشور را فراهم آورد.